

“`html

# Lektionsplanering

**Årskurs:** Gymnasiet

**Ämne:** Engelska 5

**Tema:** Uttal: grundläggande fonetik

## Koppling till styrdokument

### Centralt innehåll

Språkliga företeelser, däribland uttal, intonation, grammatiska strukturer och stavning, i det språk eleven möter. Hur ord, fasta språkliga uttryck och vardagsfraser används i talat språk och texter i olika situationer.

### Betygskriterium (E)

Eleven formulerar sig och kommunicerar i tal och skrift. Eleven anpassar språket efter olika syften, mottagare och sammanhang. Eleven reflekterar över livsvillkor, samhällsfrågor och kulturella förhållanden i olika sammanhang där engelska används.

[Gy11, Engelska 5]

## Lärarledda instruktioner

### 1. Introduktion till fonetik (10 min)

- Förklara vad fonetik är och dess betydelse för språkinlärning.
- Ge exempel på hur fonetik kan påverka uttal och förståelse.
- Diskutera vanliga svårigheter med engelskt uttal.
- Beskriv syftet med lektionen och vad eleverna kommer att lära sig.

### 2. Lyssna och repetera (15 min)

- Lyssna på exempel på olika engelska uttal.
- Eleverna repeterar de olika ljuden efter läraren.
- Fokusera på svåra ljud och ge tips för praktisk träning.
- Diskutera skillnader mellan brittiskt och amerikanskt uttal.

### 3. Praktiska övningar (15 min)

- Dela ut texter med svåra ord att uttala.
- Arbeta i par för att öva uttal och ge feedback till varandra.
- Spela in och lyssna på sig själv för att höra förbättringar.

- Gå igenom och rätta vanliga fel tillsammans.

#### 4. Sammanfattning och avslutning (10 min)

- Sammanfatta vad som har lärts under lektionen.
- Diskutera hur eleverna kan fortsätta att öva hemma.
- Ge utrymme för frågor och avslutande diskussion.
- Berätta om nästa lektion och koppla det till dagens tema.

## Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Uttalets betydelse.** Förstå vikten av korrekt uttal för att undsra och bli förstådd i engelska sammanhang.
- **Fonem och ljud.** Känna till de grundläggande fonemen i engelskan.
- **Intonation.** Hur betoning och intonation kan förändra betydelsen av en mening.
- **Språkstrategier.** Använda strategier för att överbrygga språkliga hinder vid kommunikation.
- **Personlig reflektion.** Reflektera över sina egna utföranden och framsteg i uttal.

## Ordkollen

| Ord        | Förklaring                                               | Etymologi                                        |
|------------|----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Fonetik    | Studiet av ljud i talat språk och deras produktion.      | Från grekiskans "phonetikos", som betyder ljud.  |
| Uttal      | Konsten att sätta samman ljud för att forma ord.         | Från fornnordiska ordet "uttala".                |
| Intonation | Variation i tonhöjd under talet som kan ändra betydelse. | Från latinska "intonatio", som innebär att tona. |

## Diskussionsfrågor

- A. Hur tror du att ditt uttal påverkar andras uppfattning om dig i engelsktalande miljöer? Diskutera med en partner.
- B. Vilka strategier kan vi använda för att förbättra vår uttalsförmåga? Kom gärna med egna exempel.
- C. Diskutera kopplingen mellan kultur och uttal. Hur kan kulturella skillnader påverka vårt sätt att tala engelska?

## Aktivitet

Eleverna delas upp i små grupper och tilldelas olika fonetiska ljudgrupper. Varje grupp ska skapa en kort presentation där de ger exempel på ord som innehåller dessa ljud samt öva på korrekt uttal. Grupperna ska sedan redovisa sina ljud för klassen, vilket ger en chans att öva både uttal och presentationsfärdigheter i engelska.

## Exit-ticket

| Fråga                                                                 | Svar                                                 |
|-----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|
| 1. Vad är fonetik?                                                    | Studiet av ljud i talat språk.                       |
| 2. Ge ett exempel på ett engelskt ljud som kan vara svårt att uttala. | Det engelska "th"-ljudet.                            |
| 3. Vad är skillnaden mellan brittiskt och amerikanskt uttal?          | Det finns skillnader i betoning och vissa ljud.      |
| 4. Hur kan intonation påverka betydelsen av en mening?                | En uppåtgående ton kan indikera en fråga.            |
| 5. Varför är det viktigt att öva på uttal?                            | För att förbättra kommunikation och förståelse.      |
| 6. Vilka verktyg kan vi använda för att öva uttal?                    | Ljudinspelningar, appar och språkappar.              |
| 7. Hur kan vi ge feedback till varandra om uttal?                     | Genom att lyssna noggrant och ge konstruktiv kritik. |
| 8. Hur ofta bör vi öva på vårt uttal?                                 | Det bör bli en del av vår dagliga övning.            |

## Hemuppgift

Eleverna ska välja ett engelskt talat ämne och spela in en kort presentation där de fokuserar på ett korrekt uttal. Presentationen ska vara mellan 2-3 minuter och ska inkludera minst tre nyckelpunkter. Denna hemuppgift syftar till att stärka elevernas både koncern och självtillit när det kommer till engelskt uttal.

## Citat

*"The limits of my language mean the limits of my world."* - Ludwig Wittgenstein (1922). Citatet påminner oss om att språket, inklusive uttalet, sätter ramarna för hur vi förstår och interagerar med världen.

“\

